

Sygn. akt IV U 99/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bogusław Łój

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Dejewska vel Dej

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 r. w Zielonej Górze

sprawy z odwołania **E. M.**

od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Z.

z dnia 13.12.2018 r. znak (...)

o przywrócenie prawa do renty rolniczej

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni E. M. prawo do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy

w gospodarstwie rolnym na okres 01.11.2017 r. do 31.10.2019 r.;

II. zasądza od pozwanego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Z. na rzecz odwołującej E. M. 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Bogusław Łój

Sygn. akt IV U 99/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.12.2018 r., znak: (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego uchylił decyzję z dnia 23.11.2017 r. dotyczącą przyznania wnioskodawczyni E. M. prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, wskazując w uzasadnieniu, że w wyniku przeprowadzonego postępowania orzeczniczego o ponowne ustalenie prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, Komisja Lekarska Kasy nie uznała wnioskodawczyni za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, wobec tego z dniem 01.12.2018 r. wypłata świadczenia rolnego zostanie wstrzymana.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła E. M., za pomocą profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając ją w całości i zarzucając błędne ustalenie stanu faktycznego sprawy polegające na mylnym stwierdzeniu stanu zdrowia wnioskodawczyni, który wbrew orzeczeniu komisji lekarskiej KRUSu z dnia 28.11.2018 r. polega na całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Odwołująca wniosła również o zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości poczwórnej stawki minimalnej, ustalonych według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania wnioskodawczyni podała, iż wraz z mężem pracowała na gospodarstwie rolnym. Jest to ciężka praca i wymaga użycia stałej siły fizycznej. W zależności od pory roku praca polega na wykonywaniu rozsądów,

ręcznym zbiorze malin, ogórków, pomidorów, fasoli szparagowej w tunelach foliowych, noszeniu, przenoszeniu skrzynek z owocami, warzywami. Praca wykonywana jest w pozycji wymuszonej, niekomfortowej, zgarbieniu.

W kwietniu 2011 roku E. M. uległa wypadkowi przy pracy rolniczej i od tego czasu przebywa na rencie z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na gospodarstwie rolnym. Odwołująca ostatnią decyzją KRUS z dnia 23.11.2017 r. miała przyznane prawo do renty na okres do dnia 30.10.2019 r.

Wnioskodawczyni podniosła, iż nie zgadza się z zaskarżoną decyzją Prezesa KRUS, ponieważ w aktualnym stanie zdrowia odwołująca nie jest w stanie pracować na gospodarstwie rolnym. Odwołująca, pomimo że nie pracuje na gospodarstwie rolnym, to często odczuwa drętwienie w stopach, ból w kręgosłupie. W czasie narastającego bólu przyjmuje leki przeciwbólowe, jednak nie może ich stale przyjmować ze względu na problemy z wątrobą. Ponadto mimo przeprowadzenia leczenia operacyjnego odwołująca nie wróciła do pełnej sprawności.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni E. M., urodzona (...), była uprawniona do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od 01.10.2012 r.

W dniu 13.10.2017 r. wystąpiła z wnioskiem do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Z. o przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym na dalszy okres.

Decyzją z dnia 23.11.2017 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do wypłaty należnego świadczenia od dnia 01.11.2017 r. do 31.10.2019 r. na podstawie orzeczenia Lekarza Rzeczoznawcy Kasy.

okoliczności bezsporne, ustalone na podstawie akt organu rentowego

W dniu 11.09.2018 r. Naczelny Lekarz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego przeprowadził w ramach zwierzchniego nadzoru Prezesa Kasy nad orzecznictwem lekarskim, analizę i ocenę dokumentacji wnioskodawczyni E. M. i w wyniku powyższej analizy zlecił przeprowadzenie ponownego postępowania orzeczniczego w Oddziale Regionalnym KRUS w P.. O powyższym odwołująca została poinformowana pismem z dnia 17.09.2018 r.

okoliczności bezsporne, ustalone na podstawie akt organu rentowego

W orzeczeniu z dnia 15.10.2018 r. Lekarz Rzeczoznawca KRUS nie uznał wnioskodawczyni za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, ani nie stwierdził niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Kontrolując orzeczenie Lekarza Rzeczoznawcy, na skutek wniesionego przez wnioskodawczynię sprzeciwu, Komisja Lekarska KRUS, w orzeczeniu z dnia 28.11.2018 r. podzieliła stanowisko Lekarza Rzeczoznawcy KRUS.

Powyższe skutkowało wydaniem przez KRUS zaskarżonej decyzji z dnia 13.12.2018 r. uchylającej decyzję z dnia 23.11.2017 r. i wstrzymującą wypłatę świadczenia rolnego od 01.12.2018 r.

dowód: akta organu rentowego, w tym dokumentacja orzeczniczo-lekarska

W wyniku badania przeprowadzonego przez biegłego lekarza sądowego neurologa u E. M. rozpoznano przewlekły zespół bólowy kręgosłupa z objawową rwą kulszową lewostronną, okresowe zaburzenia zwieraczy, stan po operacji przepukliny jądra miazdżystego na poziomie L5S1 z rewypukliną na poziomie L5S1 oraz boreliozę.

Wnioskodawczyni w aktualnym stanie zdrowia z powodu utrzymującego się zespołu bólowego kręgosłupa lędźwiowego z ograniczeniem funkcji narządu ruchu, z dodatkimi objawami podrażnieniowymi i dodatkimi objawami ubytkowymi nie jest w stanie wykonywać prac w gospodarstwie rolnym.

Niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym czynią odwołującą rozpoznane schorzenia, poza boreliozą. Niezdolność ma charakter okresowy i istnieje w ciągłości do października 2019 r.

dowód: opinia biegłego sądowego lekarza neurologa M. K., k. 26-27 akt sąd.,

- dokumentacja medyczna wnioskodawczynie, k. 10-14 akt sąd.

Pozwany organ rentowy zgodził się z opinią biegłych nie zgłaszając do niej żadnych zastrzeżeń.

Wnioskodawczynie nie złożyła żadnych zastrzeżeń do opinii biegłych.

bezsporne

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie uznać należało za zasadne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie czy wnioskodawczynie E. M. jest nadal – tj. na dzień złożenia wniosku o ponowne przyznanie prawa do renty rolniczej - całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, a jeżeli tak – to na jaki okres.

Okolicznością niesporną było przy tym, że odwołująca okresowo od 01.10.2012 r. do 31.10.2017 r. korzystała z prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 299) renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, o którym mowa w ust. 2;
- 2) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym;
- 3) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2, lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Osobie, która spełnia te warunki przysługuje, według art. 22 ust. 1 w/w ustawy renta stała, jeżeli całkowita niezdolność ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym jest trwała i nie orzeczono celowości przekwalifikowania zawodowego. W pozostałych przypadkach renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jako renta okresowa przez okres wskazany w decyzji Prezesa Kasy lub do czasu objęcia rencisty innym ubezpieczeniem społecznym. Nadto zgodnie z art. 22 ust 2 ustawy prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy, które ustało z powodu ustąpienia całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od dnia ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym.

Zgodnie z ust. 5, za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym.

Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (ust. 6). Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (ust. 7).

Strona pozwana w niniejszej sprawie negowała istnienie u wnioskodawcy całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Pozostałe przesłanki warunkujące przyznanie prawa do renty rolniczej nie były kwestionowane.

Dokonanie ustaleń w spornym zakresie wymagało wiadomości specjalnych, co skutkowało przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłych, dysponujących specjalistyczną wiedzą, odpowiednią dla oceny stanu zdrowia wnioskodawcy.

Podkreślić trzeba, że ocena stanu zdrowia w kontekście zdolności do pracy – wymaga wiadomości specjalnych i z reguły nie jest możliwa do dokonania samodzielnie przez sąd (tak SN w wyroku z 27.10.2005r., I UK 356/04). Ocena istnienia niezdolności do pracy i jej stopnia należy do kategorii okoliczności, których stwierdzenie wymaga wiadomości specjalnych, tak więc czyni koniecznym przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych (art. 278 k.p.c.). Dowód z opinii biegłych jest bowiem w tej kategorii spraw tzw. dowodem o przesądzającym znaczeniu, analizującym i sumującym przeciwstawne oceny prezentowane przez strony i Sąd nie może zastępować tego dowodu innym, np. dowodem z zeznań świadków, zaświadczeń lekarskich.

Z istoty i celu dowodu z opinii biegłego wynika, że jeśli rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych, dowód z opinii jest konieczny. W takim wypadku sąd nie może poczynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 27.11.1974 r. II CR 748/74).

Sąd przeprowadził zatem dowód z opinii biegłego sądowego lekarza –specjalisty neurologa, w zakresie ustalenia stopnia niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i nie znajdując podstaw do ich podważenia, w całości oparł się na ich ustaleniach.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić, że stanowisko organu rentowego, zajęte w oparciu o orzeczenie komisji lekarskiej KRUS, a wyrażone w zaskarżonej decyzji, nie było trafne.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego stwierdzić należało, że wnioskodawczyni na dzień wydania zaskarżonej decyzji była całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym.

Tak o stanie zdrowia ubezpieczonej – w kontekście jej zdolności do pracy w gospodarstwie rolnym – wypowiedział się biegły o specjalności odpowiadającej schorzeniom zgłaszanym przez wnioskodawczynię. W ocenie biegłego neurologa E. M. w aktualnym stanie zdrowia jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym. Niezdolność ma charakter okresowy i istnieje w ciągłości do października 2019 r.

Biegły stwierdził, że przewlekły zespół bólowy kręgosłupa z objawową rwą kulszową lewostronną, okresowe zaburzenia zwieraczy oraz stan po operacji przepukliny jądra miazdzystego na poziomie L5S1 z rewypukliną na poziomie L5S1czynią odwołującą niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym.

W świetle takiego stanowiska biegłego sądowego lekarza, Sąd przychylił się w całości do powyższych ustaleń biegłego w zakresie oceny stanu zdrowia E. M..

W ocenie Sądu opinia powołanego w sprawie biegłego neurologa jest wiarygodna i spójna w zakresie poczynionego rozpoznania. Wyczerpująco i szczegółowo wyjaśnia istotę stanu zdrowia odwołującej z uwzględnieniem posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych. Przed wydaniem opinii biegły zapoznał się z dostarczoną mu dokumentacją i przeprowadził badania. Przeprowadzając bezpośrednio badanie lekarskie, miał okazję do osobistego kontaktu z odwołującą, oceny przedstawianego przez nią wywiadu. A ponadto opinia została logicznie, jasno i wyczerpująco uzasadniona. Nie posiada przy tym żadnych braków i nie wymaga jej dalszego uzupełnienia.

Zważyć w tym miejscu należy, iż specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, tylko w zakresie zgodności z zasadami

logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Kryteria oceny tego dowodu stanowią również: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanych w nich stanowisk oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich ocen (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 25 czerwca 2009 r., V ACa 139/09, LEX nr 551993; wyrok SN z dnia 15 czerwca 1970 r., I CR 224/70, LEX nr 6750).

Należy przy tym podkreślić, że z opinią biegłych zgodziły się także strony, a w szczególności pozwany organ rentowy, który nie zgłosił zastrzeżeń do ww. opinii biegłego i wniósł o wydanie rozstrzygnięcia zgodnie z wynikami postępowania dowodowego.

Mając powyższe na względzie, na podstawie powołanych wyżej przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzeczono jak w wyroku, przyznając wnioskodawczyni prawo do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, poczynając od dnia 01.11.2017 r. do dnia 31.10.2019 r.

W odwołaniu od zaskarżonej decyzji pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości poczwórnej stawki minimalnej, ustalonych według norm przepisanych.

W ocenie Sądu brak było podstaw do zasądzenia opłaty za czynności pełnomocnika odwołującej, w wysokości przewyższającej stawkę minimalną. Nie przemawiał za tym nakład pracy pełnomocnika odwołującej, którego czynności ograniczyły się do sporządzenia jednego pisma procesowego, zawierającego informację o braku zastrzeżeń do opinii biegłego oraz krótką wzmiankę o aktualnym stanie zdrowia wnioskodawczyni. W niniejszej sprawie odbyła się tylko jedna rozprawa, która trwała jedynie 10 minut.

Ponadto rozpoznawana sprawa nie miała charakteru skomplikowanego pod względem prawnym czy faktycznym. Przebieg postępowania był typowy dla tego rodzaju spraw, nie wymagający od pełnomocnika odwołującej podejmowania jakichś dodatkowych czynności uzasadniających przyjęcie, że nakład jego pracy był wyższy niż przeciętnie w tego rodzaju sprawach.

Podkreślenia wymaga, że ustawodawca już na etapie określania wysokości stawek minimalnych za poszczególne czynności lub za udział w poszczególnych postępowaniach dokonał rozważenia i uwzględnienia wszelkich okoliczności charakterystycznych dla danego typu spraw, a tym samym w przyjętych stawkach minimalnych oddana została swoista wycena koniecznego nakładu pracy po stronie pełnomocnika związana ze specyfiką określonego rodzaju postępowania. Brak jest zatem przesłanek do podwyższenia wynagrodzenia do wysokości 4 - krotnej stawki minimalnej w sprawie, w której żadne nadzwyczajne okoliczności nie wystąpiły, a skala aktywności pełnomocnika powoła pozostawała na normalnym poziomie.

Wobec powyższego o kosztach zastępstwa procesowego (pkt II) sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265).